

Zaaknummer: Vul uw zaaknummer in
Agendanummer: 8.2
Datum raadsvergadering: 2 oktober 2023
Aan: De Gemeenteraad
Verzenddatum:
Betreft: Verzoek instellen regionale
gemeenschappelijke raadsadviescommissie GR
Sociaal

Voorgesteld besluit

- 1 De raad van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht, op grond van artikel 24a van de Wet Gemeenschappelijke regelingen, besluit tot het opdracht geven aan het AB van de GR Sociaal om een gemeenschappelijke raadsadviescommissie in te stellen en
- 2 verzoekt de andere deelnemende gemeenten aan deze GR eenzelfde eensluidend besluit te nemen en
- 3 brengt dit besluit ter kennis van de andere deelnemende gemeenten alsmede aan het AB en DB van de GR Sociaal

Samenvatting

In 2018 is het rapport Grip op verbonden partijen verschenen (Zuid-Holland Zuid breed), opgesteld om de raden, colleges en verbonden partijen beter op elkaar te laten inspelen, ieder vanuit zijn of haar eigen verantwoordelijkheden. In Ambacht hebben we de resultaten van deze nota vastgesteld en de aanbevelingen overgenomen. Door de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen is één van de aanbevelingen nu in de wet vastgelegd: mogelijkheid tot het instellen van een regionale/gemeenschappelijke raadadviescommissie. Bij de vaststelling van de regeling GR Sociaal heeft een aantal gemeenten de wens geuit om zo'n raadsgemeenschappelijke raadsadviescommissie in te stellen. Er is echter geen helder eenduidig besluit genomen. Dit raadvorstel en -besluit wil in deze leemte voorzien: door alle raden eenzelfde besluit te laten nemen, dient het algemeen bestuur van de GR een huishoudelijk reglement/verordening op te stellen om te voorzien in een dergelijke gemeenschappelijke raadsadviescommissie. De gemeenten zijn daarna vrij of ze tot een afvaardiging besluiten.

Toelichting

Op 1 juli 2022 is de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. De aanpassingen zijn gericht op het versterken van de democratie bij gemeentelijke samenwerkingsverbanden. In de regeling GR Sociaal is de mogelijkheid om een gemeenschappelijke raadadviescommissie in te stellen.

Diverse gemeenten hebben met betrekking tot de nieuwe GR Sociaal aangegeven een gemeenschappelijke raadadviescommissie te willen instellen danwel te laten onderzoeken wat dit

dan inhoudt (Papendrecht, Zwijndrecht, Hendrik-Ido-Ambacht). De gemeente Zwijndrecht heeft een motie hierover aangenomen. Enkele griffiers hebben met de directeur en bestuursadviseur van de GR Sociaal onderzocht hoe dit dan tot stand dient te komen.

Artikel 24a Wgr

1. Op voorstel van de raden van de deelnemende gemeenten gezamenlijk stelt het algemeen bestuur van een openbaar lichaam een gemeenschappelijke adviescommissie in die het algemeen bestuur van advies kan voorzien, de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeenten met betrekking tot de regeling kan voorbereiden of de raden van advies kan voorzien.
2. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam regelt de bevoegdheden, de taken en werkwijze van de commissie, nadat het de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid heeft gesteld hun wensen en bedenkingen hieromtrent ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.
3. De commissie bestaat uit leden die per deelnemende gemeente door de raad uit zijn midden worden aangewezen. Een raad kan besluiten geen lid aan te wijzen.
4. Het lidmaatschap van de gemeenschappelijke adviescommissie eindigt van rechtswege op het moment dat men ophoudt lid te zijn van de raad uit wiens midden men aangewezen is.
5. Artikel 22 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing op de commissie.
6. De leden van de gemeenschappelijke adviescommissie kunnen een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen van de commissie ontvangen. De hoogte van de vergoeding staat in redelijke verhouding tot de aan het lidmaatschap van de gemeenschappelijke adviescommissie

De eerste stap is dat de raden van de deelnemende gemeenten gezamenlijk een besluit nemen om het algemeen bestuur van een openbaar lichaam te verzoeken om een gemeenschappelijke/ regionale adviescommissie in te stellen die het algemeen bestuur van advies kan voorzien.

De instelling van een gemeenschappelijke raadsadviescommissie geschiedt dus door het algemeen bestuur op verzoek van de betrokken gemeenteraden. Dit raadsvoorstel beoogt dus dat de gezamenlijke gemeenten dit raadsbesluit gaan nemen. Vandaar de actie vanuit de griffiers. Dit voorstel is samen met de GR Sociaal opgesteld, net zoals de afspraak is dat de GR Sociaal een en ander gaat uitwerken, samen met de griffiers. In dat geval stelt de GR het reglement op en de griffiers lezen mee. Dit raadsvoorstel is een vorm van co-creatie en dat zal ook straks gebeuren met de uitwerking.

Alle raden moeten instemmen met de instelling van een gemeenschappelijke raadsadviescommissie. Als de raden dat doen, dan is het voor het algemeen bestuur ook een verplichting om tot instelling over te gaan. Dat hoeft niet in de regeling zelf voorzien te zijn. Bij de GR Sociaal is dat trouwens al wel genoemd (artikel 23 van de regeling GR Sociaal). Het kiezen van de leden van een dergelijke gemeenschappelijke raadsadviescommissie is dan weer aan de raden, waarbij een raad er ook voor kan kiezen niet actief te participeren. Alleen raadsleden kunnen lid zijn.

Wat is de doelstelling?

In de WGR zijn 3 mogelijke doelstellingen benoemd:

- a. het algemeen bestuur van advies kan voorzien,
- b. de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeenten met betrekking tot de regeling kan voorbereiden of,
- c. de raden van advies kan voorzien.

De doelstelling van een gemeenschappelijke raadsadviescommissie is in eerste instantie er op gericht om de raden met elkaar te laten overleggen, bijvoorbeeld over een gezamenlijke

zienswijze. De gemeenschappelijke raadsadviescommissie is nadrukkelijk niet bedoeld om de rol van de gemeenteraden over te nemen of tot besluitvorming te komen. Besluitvorming en sturing blijven bij de individuele raden liggen. Wel kan de gemeenschappelijke raadsadviescommissie een advies geven aan de raden, maar ook aan het algemeen bestuur. Verder kan de commissie een voorbereidende rol hebben in de beleidscyclus. Dus niet alleen op de financiële kant bij begroting en jaarstukken, maar ook bij beleidszaken (Zie ook nota grip op verbonden partijen van 2018 formele en informele beïnvloedingsmogelijkheden als raad RI1 tot en met RI6 en RF1 tot en met RF4 zie de bijlage). Hoe meer de raden eensluidend zijn in de zienswijzen, dus goede afstemming is noodzakelijk, hoe meer sturing de raad/de raden aan een verbonden partij geven. Dit helpt hun portefeuillehouder enorm in zijn/haar positie om binnen een AB de wensen van een raad/de raden gehonoreerd te krijgen.

De wet gemeenschappelijke regelingen gaat uit van één gemeenschappelijke raadsadviescommissie ingesteld bij één gemeenschappelijke regeling. De gemeenschappelijke raadsadviescommissie kan dus formeel dus niet voor meer dan één samenwerkingsverband werken. Anders is het geen gemeenschappelijke raadsadviescommissie in de zin van artikel 24a Wgr.

Een dergelijke gemeenschappelijke raadsadviescommissie kan in de gaten houden of de gemaakte afspraken over informatievoorziening en verantwoording wel nageleefd worden en kan voorstellen doen ter verbetering van dit instrumentarium. Daarnaast is het een vehikel om zienswijzen, moties e.d. met elkaar te delen. Omdat de gemeenschappelijke raadsadviescommissie duidelijk géén politiek component in zich heeft, wordt vaak volstaan met één of twee raadsleden per gemeenteraad (aanbeveling is ook om één of twee coördinerende griffiers aan te wijzen die samen met ambtelijk verantwoordelijke vanuit de GR een en ander afstemmen en begeleiden). Primaat zou dan bij de griffier(s) dienen te liggen. Gemeenteraden kunnen dan samen optrekken waar het gaat om kaderstelling en controle. Het kan immers interessant zijn zo nu en dan eens te horen of iedere gemeenteraad dezelfde terugkoppeling krijgt vanuit de colleges om zo te kijken wat er speelt binnen een samenwerkingsverband. De gemeenschappelijke raadsadviescommissie is om raden met elkaar te laten overleggen, bijvoorbeeld over gezamenlijke zienswijzen.

Zoals al is aangegeven in 2018 (de rapportage over meer grip op verbonden partijen waarvan veel terug te vinden is in de gewijzigde Wgr) kan dit ook veel werk schelen. Nu lezen de raadsleden allemaal alle GR-stukken. Door instellen van een gemeenschappelijke raadsadviescommissie kan werk worden verdeeld. Je mag alle stukken lezen, maar je kunt ook gebruik maken van hetgeen de raadsadviescommissie voorbespreekt en aangeeft waar in ieder geval aandachtspunten liggen voor politieke bespreking binnen de raden.

De raden kunnen daarbij via de nota's verbonden partijen wel kaders stellen wanneer een beleidswijziging of beleidsvoorstel van zodanige ingrijpende aard is, dat de raden bijeen willen komen alvorens er formeel besloten wordt omtrent de beleidskeuzes. Op deze manier kan een gemeenschappelijke raadsadviescommissie ook betrokken worden bij andere vormen van samenwerking dan een gemeenschappelijk openbaar lichaam en kan de raad weer vroegtijdiger sturen. De basis van de gemeenschappelijke raadsadviescommissie is een overlegplatform. Dat blijft immers het doel: zo vroeg mogelijk betrokken zijn bij politieke besluitvorming om zodoende het besluitvormingsproces van de beleidscyclus te kunnen beïnvloeden. Dit ziet dan vooral ook op de beeld- en oordeelsvormende kant van de beraadslagingen, niet op de besluitvormende kant. Die laatste kant blijft altijd aan de afzonderlijke gemeentebesturen. Dit middel kan worden ingezet in combinatie met de nog te bespreken zienswijze (waarin de gemeenteraden hun lokale keuzes hebben aangegeven). Het gezamenlijk vergaderen kan er ook aan bijdragen dat de gemeenteraden

over dezelfde informatie beschikken om zo ook hun controlerende taak beter te kunnen borgen. Het ligt voor de hand dit instrument in de fase van planvorming (beeld- en oordeelsvorming) in te zetten. Dan heeft het optimaal effect in de beleidscyclus. Zoals gezegd, kan het echter ook af en toe in de fase van monitoring worden ingezet, om te kijken of de raden over dezelfde informatie beschikken en te bekijken of er bijsturing moet plaatsvinden, bijvoorbeeld in de zin van nieuwe beleidsvoorstellen. Belangrijk is wel om op te merken dat alle hierboven beschreven instrumenten om de sturing van en controle door de gemeenteraden te verbeteren - namelijk de zienswijze en de gezamenlijke gemeenschappelijke raadsadviescommissie - nadrukkelijk een meer actieve rol van de raden vragen.

Wat is de verdere procedure?

Nadat alle raden besloten hebben om een dergelijke gemeenschappelijke raadsadviescommissie in te willen stellen wordt dit besluit neergelegd bij het algemene bestuur. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam regelt de bevoegdheden, de taken en werkwijze van de gemeenschappelijke raadsadviescommissie, nadat het de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid heeft gesteld hun wensen en bedenkingen hieromtrent ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. Afgesproken met de directeur van de GR Sociaal is dat de griffiers nu het voortouw nemen en bij de uitwerking dus de GR Sociaal, maar wel in nauwe samenwerking met elkaar.

De gemeenschappelijke raadsadviescommissie bestaat uit leden die per deelnemende gemeente door de raad uit zijn midden worden aangewezen. Een raad kan besluiten geen lid aan te wijzen. Op die manier staat een enkele gemeenteraad het komen tot een raadscommissie niet in de weg maar hoeft het geen actieve bijdrage te leveren wanneer daar geen behoefte aan is.

Het lidmaatschap van de gemeenschappelijke adviescommissie eindigt van rechtswege op het moment dat men ophoudt lid te zijn van de raad uit wiens midden men aangewezen is en/of de gemeenteraad besluit een ander lid aan te dragen.

Artikel 22 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing op de gemeenschappelijke raadsadviescommissie.

De leden van de gemeenschappelijke adviescommissie kunnen een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen van de gemeenschappelijke raadsadviescommissie ontvangen. De hoogte van de vergoeding staat in redelijke verhouding tot de aan het lidmaatschap van de gemeenschappelijke gemeenschappelijke raadsadviescommissie. Dit komt voor rekening van de eigen gemeente.

De griffier,

Drs. Ing. G.H. Logt

de burgemeester,

J. Heijkoop

De raad van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht;

besluit:

- 1 De raad van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht, op grond van artikel 24a van de Wet Gemeenschappelijke regelingen, besluit tot het opdracht geven aan het AB van de GR Sociaal om een gemeenschappelijke raadsadviescommissie in te stellen en
- 2 verzoekt de andere deelnemende gemeenten aan deze GR eenzelfde eensluidend besluit te nemen en
- 3 brengt dit besluit ter kennis van de andere deelnemende gemeenten alsmede aan het AB en DB van de GR Sociaal

Aldus besloten door de raad der gemeente Hendrik-Ido-Ambacht in zijn openbare vergadering van 2 oktober 2023.

De griffier

Drs. Ing. G.H. Logt

de voorzitter,

J. Heijkoop